

بیانات در دیدار دست‌اندرکاران ستاد کنگره‌ی شهدا و ایثارگران روحانی استان قم - 9 دی/ 1396

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بحث درباره‌ی شهادت علما و طلاب و روحانیون حوزه‌های علمیه، از جنبه‌های گوناگون، بحث مهم و پرمغزی به نظر میرسد؛ از جمله اینکه این یک امر نمادین است؛ اینکه حوزه‌ی علمیه، شهادتی را تقدیم بکند، آن هم با این کمیّت زیاد؛ حالا چه قم، چه بقیّه‌ی حوزه‌های علمیه در سراسر کشور. بنابراین حرکت، حرکت نمادین است و یک معنایی دارد که آن معنا خیلی مهم است؛ آن معنا این است که کسی شهید میشود که در میدان مجاهدت و مبارزه باشد! والا کسی که در میدان مبارزه نیست، در میدان مجاهدت با دشمن - دشمن دین، دشمن استقلال، دشمن کشور - نیست، اگر چنانچه در گوشه‌ی خانه‌ی خودش، حالا گیرم یک دزدی هم بیاید و او را به خاطر طمع مال بکشد، این رتبه‌ی شهدا را ندارد. شهادت جزو لوازم مجاهدت است؛ کسی که مجاهدت میکند و در راه مجاهدت به قتل میرسد، شهید است! خب، این معنایش این است که روحانیت در عرصه‌ی مبارزه و میدان مبارزه حضور جدی و گسترده داشته؛ این خیلی چیز مهمی است. یکی از آفاتی که ما مجموعه‌های روحانی، در بخشهایی از زمان به آن دچار بودیم، دور ماندن از مبارزه‌ی با دشمنان دین و دشمنان استقلال و دشمنان خارجی و مستبدین و مستعمرین بوده؛ ما در برهه‌هایی از زمان حقاّ دچار این مشکل شدیم و این به ما ضربه زده، و به روحانیت ضربه زده. هرگاه روحانیت در میدان مبارزه وارد شد و ایستاد و در مقابل دشمنی دشمنان دین و دشمنان اسلام سینه سپر کرد و در این راه واقعاّ مبارزه کرد، مجاهدت کرد و آسیب دید و به قتل رسید، سربلند بوده؛ در دوره‌های مختلفی از این قبیل روحانیون داشته‌ایم. اما حالا در دوره‌ی اخیر - [یعنی] دوره‌ی ما، زمان ما، دوره‌ی انقلاب - بحمدالله دایره‌ی این میدان، دایره‌ی وسیعی بوده؛ کسان زیادی وارد میدان شدند، به برکت حرکت عظیمی که امام بزرگوار ما، به توفیق الهی، به هدایت الهی و با پشتیبانی این ملت انجام داد که روحانیت واقعاّ وارد میدان مبارزه شد.

و این را هم مسلم باید بدانیم که اگر در مبارزات اخیر یعنی مبارزاتی که منتهی شد به تشکیل نظام جمهوری اسلامی و انقلاب، روحانیت وارد نمیشد، این اتفاق هرگز نمی‌افتاد؛ یعنی هیچ حزبی، هیچ مجموعه‌ای، هیچ گروهی از گروه‌های روشنفکر، تا گروه‌های سیاسی، تا گروه‌های چریکی، قادر نبودند بساط حکومت استبدادی و سلطنتی را در این کشور براندازی کنند و از بین ببرند و تسلط دیرین استعمار را بر این کشور نابود کنند و زمینه‌اش را از بین ببرند. اگر روحانیت در این میدان وارد نمیشد، امکان نداشت چنین اتفاقی بیفتد. کار را مردم کردند، اما حضور مردم ناشی بود از حضور روحانیت. اگر روحانیت نبود، مردم این قدر، با این حجم، با این جدّیت وارد نمیشدند؛ اگر روحانیت نبود، جنبه‌ی دینی این مبارزه و این مجاهدت پنهان میماند و مطرح نمیشد. اگر جنبه‌ی دینی مطرح نمیشد، این همه شهید، این همه مخلص فی سبیل الله، این همه مادر و پدر ایثارگر که فرزندانشان را مثل دسته‌ی گل تربیت کردند و به جوانی رساندند و فرستادند به میدان جنگ و شهادت آنها را تحمل کردند، تحقق پیدا نمی‌کرد و به وجود نمی‌آمد. بنابراین حضور روحانیت در میدان مبارزه، یک پدیده‌ی بسیار مهمّ تاریخی است و این شهادت، نشانه‌ی آن حضور است. بنابراین، خود شهادت، ارزش است؛ توأم شدنش با روحانیت و حضور علمی و دینی و مانند اینها، یک ارزش مضاعف است؛ اخلاصی که در مجموعه‌ی طلاب جوانی که به جبهه رفتند هست، مثل اخلاص خیلی از جوانهای دیگر، یک ارزش است؛ همه‌ی اینها به جای خود محفوظ، [اما] آنچه ویژه‌ی مجموعه‌ی روحانی و شهادت روحانیون است، همین جنبه‌ی نمادین است؛ یعنی نشان‌دهنده‌ی حضور آنها در مجاهدت و مبارزه است. و این حضور بسیار چیز مهمّی است و رحمت خدا بر بزرگانی که این راه را هموار کردند.

مرحوم علامه‌ی طباطبائی (رضوان الله علیه) جزو روحانیون روشنفکر و دارای افکار اجتماعی بود، در تفسیر المیزان ایشان، این خصوصیت سرتاپا در مرحوم علامه‌ی طباطبائی مشخص است؛ لکن ایشان در میدان مبارزه حضور

داشتند، نبودند. یک وقتی با ایشان صحبت بود - صحبت خصوصی بین الاثنینی (۱) جلسه‌ی خصوصی - ایشان میگفت در اینکه در گذشته یک کوتاهی بزرگی - یا شاید میگفت تقصیر یا گناه بزرگی - انجام گرفته از طرف ما روحانیون، هیچ تردیدی نیست ؛ من حالا درست جزئیات آن فرمایش ایشان یادم نیست ؛ مضمون این بود، الفاظ یادم نیست. این را ایشان قبول میکردند و تصدیق میکردند که در گذشته یک چنین اشکالی در ما وجود داشته، [درحالی‌که] این در دوره‌ی کنونی ما نبود. روحانیت وقتی که انقلابی باشد، وقتی درحال مبارزه باشد، وقتی درحال مجاهدت باشد، وقتی که دشمن را بشناسد، وقتی که شیوه‌ها و ترفندهای دشمن را تشخیص بدهد، وقتی خود را آماده‌ی برای مقابله‌ی با این شیوه‌ها و ترفندها بکند، آن وقت به جایگاه اصلی و واقعی خودش حقیقتاً نزدیک شده یا رسیده. و این طبعاً خطر دارد، ضرر دارد، ضررهای مادی دارد، از جمله این که انسان کشته میشود در این راه، خونش ریخته میشود، که خود این بزرگ‌ترین رتبه است پیش خدای متعال و خدای متعال شهادت را به هرکسی هم نمیدهد. به هر حال ارزش شهادت این عزیزان ارزش والایی است و بزرگداشت اینها بزرگداشت به جایی است و خیلی خوب است.

البته سعی بشود شهدای روحانی تفکیک نشوند از شهدای دیگر. بالاخره شهدا همه شهیدند در راه خدا ؛ چه طلبه باشد، چه معمم باشد، چه بی‌عمامه باشد، همه‌ی اینها در راه خدا شهیدند و در نزد خدای متعال زنده و «احیاء عند ربهم یرزقون» (۲) و ما با حسرت و با غبطه باید نگاه کنیم به مقام والای شهدا و [آن را] آرزو کنیم ؛ ارزش آنها بالاتر از این حرفها است. ولی به هر حال شهدای روحانی یک مجموعه‌ای هستند که درباره‌ی آنها میشود کار کرد. بحمدالله این فکر مبارزه و مجاهدت، با همین شهادتها و با همین فداکاری‌ها توسعه پیدا کرد، رواج پیدا کرد ؛ هم در داخل مجموعه‌ی کشور خودمان، هم در میان مسلمانها. امروز شما ملاحظه کنید، روح مبارزه، روح مجاهدت، روح آمادگی برای شهادت، در همه‌ی دنیای اسلام به نحوی گسترده است ؛ یک جاهایی شدیدتر است، یک جاهایی کم‌تر است. یک نمونه همین راه‌پیمایی عظیم اربعین است ؛ این واقعاً یک پدیده است، یک پدیده‌ی الهی است، یک پدیده‌ی معنوی است. حقیقتاً قابل توصیف نیست ؛ مثل خیلی از این پدیده‌های مهم الهی، درست قابل تفسیر هم نیست ؛ یعنی نمیشود این حادثه را تحلیل کرد. این جور این جمعیت عظیم میلیونی راه بیفتند، در ظرف چند سال این تحقق پیدا کند، شکل پیدا کند! بله، در گذشته راه‌پیمایی بود، اما این خبرها نبود. ما اطلاع داریم که در ایام مختلف، چه اربعین، چه غیر اربعین - در خصوص اربعین یا بعضی اوقات دیگر - طلاب از نجف و جاهای مختلف عراق حرکت میکردند میرفتند، جمعیت‌های فراوانی هم بودند. اما این جمعیت عظیم میلیونی از جاهای مختلف دنیا - چند میلیون از ایران و میلیون‌ها از خود عراق و از کشورهای دیگر - این حرکت عظیم، با وجود تهدیدهای تروریستی‌ای که همیشه وجود داشته و امروز هم وجود دارد، یک پدیده‌ی فوق‌العاده عظیمی است ؛ خیلی مهم است. این نشان‌دهنده‌ی اوج گرفتن همین تفکر مبارزه‌ی در راه خدا و در راه اسلام و آمادگی عمومی و همگانی در این راه است. و امیدواریم که خداوند متعال برکت بدهد به این حرکتها و برکت بدهد به مردم.

ما البته اینجا به مناسبت اینکه یادی از راه‌پیمایی اربعین شد، ضمن دعا و آرزوی قبولی این حرکت، از همه‌ی کسانی که امسال در این راه‌پیمایی شرکت کردند تشکر میکنیم ؛ لازم میدانیم از دولت عراق که وسایل را فراهم کرد برای اینکه این امر تحقق پیدا بکند تشکر کنیم ؛ لازم میدانیم از ملت عزیز عراق که در این روزها - در این یک هفته یا بیشتر - خود را موظف دانستند که از راه‌پیمایان و زوآر ابا عبدالله (علیه السّلام) این جور پذیرایی مخلصانه و شادمانانه بکنند، واقعاً و قلباً تشکر بکنیم و از خداوند متعال جزای خیر را برای آنها بخواهیم ؛ لازم است از جوانان مبارز عراقی، از حشدالشعبی و دیگر کسانی که در امنیت این مراسم دخیل بودند و توانستند امنیت این زوآر را حفظ بکنند تشکر کنیم ؛ لازم است از مسئولان عتبات نجف و حضرت ابی‌عبدالله (علیه السّلام) در کربلا و حضرت ابوالفضل در کربلا که وسایلی را برای مردم فراهم کردند تشکر بکنیم. و امیدواریم که خدای متعال، هم به آنها و هم به این حرکت عظیم و به همه‌ی دست‌اندرکاران این حرکت، برکت بدهد و لطف کند و حمایت کند تا بتوانند این کار

را ان شاء الله با بهترین وجهی ادامه بدهند. امیدواریم این جلسه‌ی شما هم جلسه‌ی پُرمغز و پُرفایده و دارای برکاتی باشد و خداوند به این جلسه‌ی شما هم ان شاء الله برکت بدهد.
والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

(۱) دو نفری

(۲) سوره‌ی آل عمران، بخشی از آیه‌ی ۱۶۹؛ «... زنده‌اند که نزد پروردگارشان روزی داده میشوند...»